

Entrevista d'Alexandra a Maria del Mar Bonet a la revista Presència. Data desconeguda, 1969

MARIA DEL MAR BONET, LA LLETRA I LA MUSICA

M'agrada la veu de Maria del Mar Bonet; és dolça, i com un pèndol de rellotge, va i ve, un xic mandrosa.

—Què t'agrada en la vida, Maria del Mar?

—El que m'estimo més és cantar, transmetre el que sento. En el cant hi ha una transcendència, de sensacions de vivències...

Esser coneguda com a cantant, tenir una importància artística, solament representa per a mi: llibertat: Llibertat de temps, una mica de diners, temps un altre cop, per llegir, per estudiar música, més temps...

—Podries cantar en una altra llengua que no fos el català?

—No ho crec perquè el que sento i expresso en les meves cançons ho penso en català; i a més perquè voldria també aconseguir una cançó digna, professional, professionalíssima i poètica, amb els valors autòctons, d'arrel popular, els de la terra.

—Les lletres de les cançons són totes teves?

—Algunes sí, altres són poemes populars que musico. El meu poeta preferit és Bartomeu Rosselló i Porcel, un mallorquí qui morí als 24 anys i que m'agrada sobretot per la seva força

poètica, que es va estroncar tan aviat amb la mort.

Maria del Mar parlant d'ella mateixa i del seu treball, té com unes constants que són: professionalitzar-se al màxim, en el sentit de fer les coses bé, no com a "hobby" solament sinó com a veritable feina; i una serietat, una intransigència envers ella mateixa, que la fa molt responsable, i sota una aparença angelical de bona nena, hi vaig descobrir un caràcter de dona, que sense crícs, sense histèries, i amb voluntat sap el que vol.

M'explica les dificultats que té a vegades de tot tipus, de desplaçament a dins de Barcelona, de la seva feina, del que costa a una dona de viure sola i ésser lliure...

—Afectivament, no et sents sola a vegades?

—Si però accepto el risc, no busco la companyia, aleshores, d'una persona determinada, sinó la companyia de la gent, d'amics en general. Accepto el risc perquè veig molt complicat, d'aconseguir rompre la soledat en la qual he viscut, i de sobte compartir-ho tot amb una altra persona. Veig un coniviu constant, com es el matrimoni quelcom de molt i molt complicat, per

la rutina, per no tenir les mateixes atencions amb l'altre, per moltes coses...

El matrimoni tal i com està organitzat aquí, a Espanya no està fet per a mi, em penso.

—Com veus la dona, aquí, a Espanya?

—La veig que està passant mals moments i que sense fer "sufragisme" ni res de veritat, està discriminada encara. Per les lleis, pel treball, pel concepte que té l'home d'ella. Encara que veig també que en part és per la seva pròpia culpa que s'ha posat, s'ha establert en aquesta situació de tron maternal, només com a màquina de parir fills.

El treball, en aquest cas, el veig necessari, d'una manera expressa per parlar d'un mínim de llibertat (un altre cop) i el veig per la dona concretament l'única manera d'esdevenir "persona".

Les úniques dones emancipades que coneix són les del camp, que sense saber el que vol dir aquesta paraula, treballen a les feines com els homes. **Quan parla de feina, els ulls, se li tornen més brillants, més negres, més profunds encara...**

—Ara solament voldria cantar, cantar, cantar; En el país és una mica laboriós, perquè les minories d'aquí són autèntiques minories, i no les curen ni

mimen, tant com a França per exemple...

Jo no vull dir que nosaltres, els cantants, siguem genis, perquè ara tot just començo, però voldria tenir les possibilitats necessàries, per a cantar, per a organitzar Festivals.

De fa un temps tinc una idea al cap. Fer un Festival ambulant, amb tres o quatre cantants, sense "vedettes", ni primeres figures, tots iguals; i que ocupant-nos de la decoració transportable, d'una sincronització i sonorització perfecta, de les llums, poguéssim anar cantant pels llocs que ens demanessin, com els antics firataires...

Una idea antiga però que el resultat fos un festival a nivell europeu. Maria del Mar està plena d'idees i de realitats, també. Ara escoltem la cinta que té gravada del seu últim disc i m'agrada moltíssim. Té una instrumentació que fuig totalment del caràcter tradicional. De "Jo em donaria a qui volgués" se'n parlarà; és un disc "impacte". Es el resultat d'una recerca inquietada, per aconseguir quelcom de diferent, quelcom d'estudiat, de qualitat... Es... La Maria del Mar...

ALEXANDRA

(Foto: Tony Catany)

Ritmo EN 2x3

La cançó catalana, avui Maria del Mar Bonet

per Joan Antoni Adrover

Durant els vuit mesos de vida d'aquest espai hem pogut recollir les opinions d'una bona part dels cantants que s'expressen en la nostra llengua. Les consider totes interessantíssimes; és cert, però, que en mancava una que, pel fet d'ésser la d'una mallorquina, és doblement interessant per a nosaltres.

Com deia la setmana passada, la darrera actuació de na Maria del Mar Bonet a Mallorca ja és lluny, em pens recordar-me que fou pel setembre passat. De llavor ença a penes hem anat sabent d'ella per mitjà de notícies a revistes, diaris, etc. Per això trob que ja era ben hora que ens dedicàs alguns minuts per a fer una xerrada.

—Vertaderament, durante aquest any he estat poc a Mallorca, i quan hi he vingut ha estat

per poc temps. De la meua estada per Barcelona et puc dir que no ha canviat molt respecte a la de l'any passat. He continuat actuant per tot Catalunya, fent ceràmica i intentant de gravar el meu disc tercer. A la fi, ara fa quinze dies, el vaig acabar d'enregistrar, i molta feina que em va costar. Crec que dins el mes que ve tndrem el disc aquí. Esper que la gravació pròxima no dugui tantes complicacions amb la casa editora com n'ha duites aquesta, a fi que el ritme de la producció no estrenqui.

—Jo també ho esper (Per a Nadal tenim en preparació una llarga durada de cançons populars mallorquines).

El disc que ara està per sortir conté dues cançons; una, "Jo em donaria per un bes", és un poema d'en Josep Palau Fabre que jo he musicat. Dels

arranjaments musicals

s'encarrega l'ex-guitarrista dels Pic-nic, en Jordi Soler. L'altra cançó és lletra y música meua.

—Veig que el tema de les teves composicions continua essent popular. En aquest aspecte crec important la teua opinió sobre la situació actual de la nostra cançó popular tradicional concretament la mallorquina.

—Està bastant abandonada. Tenim un exemple, el del Pare Ginard, recopilada del "Caçaner de Mallorca", que ens mostra el camí a seguir per fer front a aquesta situació. Ara, és necessari posar-se a la feina com més prest millor, i disposats a fer-ho bé.

—Passant a un tema diferent, m'agradaria que ens donassis la teua visió d'allò que l'antiga Nova Cançó era, com va anar evolucionant i la seva situació actual.

—Simplement: la Nova Cançó era un clar moviment renovador per a la nostra llengua dins el terreny de l'expressió musical. Intentaven fer coses de qualitat, no la típica cançoneta, en un cert aspecte intel·lectualitzar la cançó, com en llengua francesa havien fet en Brassens o en Brel. Més tard, el planter de cantants creix a ritme de carabassera (n'hi arriba a haver 350); n'hi ha molts més de dolents que no de bons; la cosa no és enfocada així com caldria i arriba el moment actual. Crec sincerament que ens en sortirem; si d'ací un parell d'anys hi ha cases discogràfiques de bon de veres i uns professionals de

debO les coses aniran d'una altra manera.

—Per acabar et faré una pregunta, però cal que abans de respondre la pensis bé, perquè crec que té una importància extrema. Primer en Joan Manuel Serrat, després na Guillermina Motta i ara —i voldria que la notícia que en vaig llegir a "Mundo Joven" fos una errada— en Lluís Llach, s'han posat (i sort encara si no és que s'han passat) a cantar en castellà. Veus com a cosa possible que tu, un dia, arribis a fer com ells?

—Bé, aquí vull atacar d'entrada una idea falsa que té molta difusió: que a les ciutats, com és el cas de Barcelona, que tenen grans contingents d'immigrants de llengua castellana, cal cantar per a ells en castellà. Això només pot ajudar a prolongar aquesta situació de no-assimilació per la cultura de la terra que els rep. La veritat és que no arribarem més als immigrants cantant—los en castellà que en català. Mentre que, cantant—los cançons en la nostra llengua es podria accelerar el procés d'integració que, tinguem—ho ben present, la major part d'ells desitgen. Ara, d'altra banda, jo en castella no hi cantaré mai perquè no és la llengua en què m'he expressat normalment. I aquesta qüestió dels trànsfuges de la llengua, de què tu has parlat, és una qüestió molt seriosa que molta gent es pren alegrement, d'una manera divertida, com si volguessin dir: "En Tal ja s'hi ha passat; vejam en Tal altre quant de temps resistirà".

CONVERSACION CON MARIA DEL MAR BONET

...Y CON TERCENCI MOIX, REVOLOTEANDO

guedades sobre mi personalidad. Enseguida, muy amable, María del Mar Bonet rogó que me sentara.

Había dos hechos que me preocupaban como periodista y admirador de la joven y hermosa cantante. En primer lugar, los rumores sobre las relaciones entre ella y el escritor Terenci Moix, joven promesa de las letras catalanas. En segundo lugar los escasos y espaciados discos de María del Mar aparecidos en el mercado.

Empezamos por el principio.

—María del Mar, ¿qué hay entre tú y Terenci Moix?

—Somos amigos, simplemente. (delicado mohín).

Pedimos coñac al camarero. En el tocadiscos suena una canción que fue un éxito hace años. Es un local lleno de nostalgia y de derrumbe. De un momento a otro parece —se tiene la impresión— que todo él va a desmoronarse, pieza a pieza. Continuo hablando del amor con María del Mar.

—¿Has estado enamorada alguna vez?

—Sí, muchas. Generalmente estoy siempre enamorada, pero no en un único sentido, en concreto, sino de una manera más vaga y general. Estoy enamorada de la vida, del aire, del mar, del sol, del buen tiempo. La vida y las cosas vivas producen en mí una vibración de gozo, una exaltación y una alegría difícil de explicar. Es una sensación interior que difícilmente se manifiesta en actos. Por eso, quizá, canto. Pero si todo esto lo preguntas por Moix, no te preocupes, ahí llega. Preguntásele a él.

En efecto, Moix (o su espectro) llegaba volando.

A primera vista parecía un pajarito normal y corriente, con aire delicado; de cerca se observa su cabeza de emperador romano sanguinario perseguidor de cristianos. Sin embargo, al mirar a María del Mar sus rasgos se dulcifican y pone cara de tierno. A la que se da cuenta se corrige y hace, otra vez, muecas de sádico.

Moix (o su espectro) nos explica:

—María del Mar es para mí, la mujer más hermosa del mundo. Ella es la inspiradora de todos los personajes femeninos de mi obra. En mi novela ganadora del Premio Josep Pla, «Onades sobre una roca deserta», ella es el punto de referencia en el que me inspiro para crear el personaje femenino principal. «Onades sobre una roca deserta», es la historia de un joven de la burguesía catalana que viaja por Europa. En Italia conoce a Edelgissa, una joven ciega. Ella es María del Mar. El nombre de Edelgissa me lo ha inspirado Serena Vergano, la otra mujer a quien yo admiro. Es su nombre verdadero. Pero Serena no tiene nada que ver con el personaje, Serena es otra cosa.

—El joven de la burguesía establece relaciones de dominio sobre la ciega, pues esta ve el mundo a través de él, haciéndosele insustituible. María del Mar tiene cara de sumisión, pero al mismo tiempo, tiene cara de tener un cuchillo en la mano, escondido detrás de la espalda. No es exactamente el mismo caso de Nuria Espert, otra mujer a quien admiro; ella sólo tiene cara de tener el cuchillo. (Nostálgico) La primera vez que fui al teatro vi la Medea de Nuria.

—Mi última novela «La increada consciència de la raça» (el título corresponde a una cita de Joyce), es la historia de un joven catalán perteneciente a la alta burguesía, que marcha al extranjero a estudiar. Allí se pasa al otro extremo social e intenta comprender la esencia de su tierra. En esta novela todos los personajes femeninos están inspirados en María del Mar.

Le pregunto:

—Entonces, ¿la pasión que sientes por María del Mar es simplemente una pasión estética?

—Sí, señor. Estética y de amistad profunda.

Inmediatamente aconseja a María del Mar que si le formulo la misma pregunta responda que ella como Judy Garland, se casaría seis veces y todas por amor.

—María del Mar, dejemos a Moix y al amor y pasemos a tu trabajo. ¿Por qué hace tanto tiempo que no aparece ningún disco tuyo en el mercado?

Suspira y responde:

—Tengo muchos problemas con la casa editora.

—¿Cómo es que no has grabado ningún disco?

—La respuesta es la misma: problemas con la editora. Al margen de todo este lío que dura ya desde hace meses, sigo trabajando y preparo dos L. P., uno con poemas musicados por mí, de Bartomeu Roselló-Porcel. Quiero grabarlo con todo el tiempo que sea necesario. Y el otro con canciones populares y mías, algunas ya conocidas.

—¿Por qué canciones populares y qué tipo de canciones populares cantas?

—Yo no creo que la canción popular sea el único camino. Yo misma no sólo canto canciones populares, sino que también escribo canciones, o pongo música a poetas importantes. Simplemente, creo que para renovar la canción moderna es necesario buscar constantemente elementos nuevos, muchos de los cuales se encuentran de manera inagotable en las viejas canciones populares.

—Ahora, principalmente, estoy recopilando canciones mallorquinas de trabajo. Muchas de estas canciones se cantan aún hoy en los campos de Mallorca, en las tareas de siembra y siega. Este tipo de canciones agrícolas constituye la principal fuente para mi trabajo de recopilación.

Moix deja de revolotear, se posa sobre la mesa y dice:

—María del Mar será la intérprete de un montaje teatral realizado con canciones sociales italianas y textos del Marqués de Sade, que yo estoy preparando y que dirigirá Joaquín Jordá.

Dicho esto Moix (o su espectro), igual que ha llegado se va: volando. María del Mar Bonet y yo nos despedimos.

F. F.

Quedé citado con María del Mar Bonet en un bar situado entre el viejo edificio del Ayuntamiento y el nuevo. Espejos, lámparas y objetos modernistas —añoranza, pequeño burgués de un pasado mejor— escuchaban silenciosos nuestro diálogo. Por entre los muebles de principio de siglo había diseminados hippies, catalanistas, poetas, existencialistas, camareros atentos y alguna chica mona.

Al entrar observé a María del Mar Bonet en un rincón. Deprisa, pues llegaba con retraso, me dirigí hacia ella.

Dos ojos oscuros y agitados, enmarcados por una cara de fármol y una larga cabellera negra, me observaban. Logré, bajo el impacto de la mirada, balbucir dos o tres va-

ACION DEL DECANO DEL OLEGIO DE ABOGADOS L CAPITAN GENERAL

decano del ilustre Colegio de Abogados de Barcelona, en cumplimiento de acuerdo unánime de su Junta de Gobierno, se ha dirigido al Sr. Capitán General de Cataluña expresándole su profunda preocupación frente al anunciado Consejo de Guerra, interesando de su autori-